

Svenska
Läkaresällskapet

Information
till SLS
föreningar!

Läkares fortbildning

– avgörande för en patientsäker vård

Läkares fortbildning – en del av det yrkeslivslånga läranden

Fortbildning efter uppnådd specialistkompetens är en nödvändig del av läkares kontinuerliga kompetensutveckling och en förutsättning för en hälso-och sjukvård av hög kvalitet. Idag finns inget ordnat system för läkares fortbildning. För att säkra att läkare årligen uppdaterar sig föreslår Svenska Läkaresällskapet (SLS) en fortbildningsmodell som utformas och ägs av professionen. Konsekvenserna av utebliven fortbildning riskerar att bli en patientsäkerhetsfråga.

Vad händer efter uppnådd specialistkompetens?

Läkares kompetensutveckling bör ses som en kontinuerlig process från grundläggande utbildning fram till legitimation via specialiseringstjänstgöring (ST) till den fortsatta kompetensutvecklingen i form av fortbildning. Fortbildningen för färdiga specialister saknar de tidigare utbildningsfasernas struktur och målbeskrivning vilket ställer särskilda krav då detta är den utan jämförelse längsta perioden i den yrkesverksamma läkares gärning.

Fortbildningsmodell som utformas och ägs av professionen

SLS anser att det behövs ett ordnat system för att säkerställa att alla läkare efter uppnådd specialistkompetens fortlöpande vidareutvecklar nödvändig kompetens för de arbetsuppgifter, utmaningar och förändringar de ställs inför i enlighet med CPD¹. Ett sådant system ska utformas och ägas av professionen, vara transparent och bygga på regelbunden dokumentation och uppföljning.

¹-Continuing Professional Development, dvs. kontinuerlig professionell utveckling (alla aktiviteter en läkare deltar i för att förbättra sin medicinska kompetens och för att utveckla sig i rollen som läkare).

Vems är ansvaret?

Ansvar för fortbildning ligger hos den enskilde läkaren. Arbetsgivaren och chefer på olika ledningsnivåer ska göra den möjlig och ställa resurser till förfogande. Ansvar för att personalen har adekvat kompetens ligger hos verksamhetschefen.

Vikten av extern granskning

I syfte att både uppfylla samhällets krav på insyn och att stimulera kvalitetsförbättringar bör det ske externa granskningar. En lämplig modell för sådan granskning är SLS ramverk för professionsbaserad kvalitetsrevision, så kallad "Hippokratesrevision", där fortbildningen utgör en av flera delar i kvalitetsvärderingen av en enhet.

Läs mer om SLS Hippokratesrevision

www.sls.se/hippokratesrevision

Svenska Läkaresällskapets modell för läkares fortbildning bygger på fortbildningsplaner, dokumentation och uppföljning.

1.

Varje läkare listar sina fortbildningsbehov och formulerar konkreta mål för sitt lärande i en personlig årlig fortbildningsplan (i enlighet med CPD). Relevanta fortbildningsaktiviteter för arbetsuppgifterna väljer den färdige specialisten i samråd med verksamhetschefen, och även de professionella organisationerna. Fortbildningsplanen bör ha en förankring i analyser av verksamhetens kvalitet, styrkor och brister samt professionens, samhällets och patientens bedömningar.

2.

Den enskilde läkares fortbildningsplan, genomförd fortbildning och uppnådda mål dokumenteras i en fortbildningsportfölj, utformad som ett stöd för planering, genomförande och avstämning. Uppföljningen bör även i möjligaste mån värdera effekter av fortbildningen på patientutfall och aggregerade kvalitetsdata.

3.

SLS medlemsföreningar/sektioner är bäst lämpade att med utgångspunkt i SLS policy utforma rutiner och riktlinjer för fortbildning, och för övergripande utvärdering av fortbildningsportföljer och bedömning av fortbildningsprocessen.

4.

Extern granskning av förutsättningar och kvalitet i fortbildning bör genomföras regelbundet. Granskningen kan ske enligt SLS "Hippokratesrevision" en modell för klinisk revision och granskning och även enligt Läkarförbundets modell för SPUR-inspektioner.

SLS och SLS medlemsföreningar och sektioner bidrar också till läkares fortbildning genom att arrangera en rad utbildnings- och fortbildningsaktiviteter – både mer övergripande och specialitetsspecifika.

Förutom det så arbetar SLS konsekvent med att driva frågan om läkares fortbildning så att arbetsgivare och chefer på olika ledningsnivåer i hälso- och sjukvården gör den möjlig och ställer resurser till förfogande.

På längre sikt kan modellen utvecklas så att SLS och SLS medlemsföreningar/sektioner skapar en organisation för värdering av enskilda läkares fortbildningsportföljer. Det bör även utvecklas ett sätt att följa aggregerade data om genomförd fortbildning i olika sjukvårdsområden som redovisas i öppna jämförelser.

Läs mer om SLS satsning för läkares fortbildning på kampanjsidan www.sls.se/lakaresfortbildning

Har er förening en fortbildningspolicy?

Steg 1: Besök www.sls.se/lakaresfortbildning
– läs & ladda ned SLS fortbildningspolicy

Steg 2: Med utgångspunkt i SLS fortbildningspolicy utforma rutiner och riktlinjer för fortbildning och övergripande utvärdering av fortbildningsportföljer och bedömning av fortbildningsprocessen.

Steg 3: Sprid till era medlemmar.

Lycka till!

Svenska
Läkaresällskapet